

Sygn. akt VIII U 1438/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Dorota Stańczyk

Protokolant p.o. protokolant sądowy Małgorzata Stec

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2016 roku w Lublinie

sprawy S. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 4 sierpnia 2015 roku znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala wnioskodawcy S. Z. prawo emerytury od dnia (...) roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz S. Z. kwotę 30 złotych (trzydzieści) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII U 1438/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 sierpnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił S. Z. przyznania prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu podano, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 15 - letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał, że nie uwzględnił do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 30 października 1978 roku do 7 stycznia 1993 roku i od 10 października 1994 roku do 31 grudnia 1995 roku, ponieważ przedłożone świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 31 marca 2004 roku nie spełnia wymogów formalnych. Nie powołano w nim przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, ze wskazaniem rodzaju wykonywanej pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji. Poniósł również, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku montera konstrukcji stalowych, co nie jest zgodne z nazwą wymienioną w wykazie aktu resortowego tj. załączniku nr 1 do zarządzenia 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku (k. 23 a.e.).

W odwołaniu od tej decyzji pełnomocnik wnioskodawcy zakwestionował jej trafność i wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury. Wskazał, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w okresie od 30 października 1978 roku do 7 stycznia 1993 roku i od 10 października 1994 roku do 31 grudnia 1995 roku (k. 2-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację z zaskarżonej decyzji (k. 5 a.s.).

Na rozprawie w dniu 25 lutego 2016 roku wnioskodawca złożył wniosek o zaliczenie do pracy w warunkach okresów pracy w (...) od 30 października 1978 roku do 7 stycznia 1993 roku i od 10 października 1994 roku do 31 grudnia 1995 roku (k.14 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

S. Z. urodził się (...), a wniosek o emeryturę złożył dnia 20 lipca 2015 roku (wniosek k. 1-4 a.e.).

Do wniosku dołączył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawione przez (...) S.A. w C. z którego wynika, że wnioskodawca w okresie od 30 października 1978 roku do 31 marca 2003 roku był zatrudniony w tym zakładzie, w tym w okresach od 30 października 1978 roku do 7 stycznia 1993 roku i od 10 października 1994 roku do 31 grudnia 1995 roku stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace przy montażu konstrukcji stalowych na wysokości wymienione w Wykazie A , Dziale V, poz. 5 pkt 1 stanowiącym załącznik do wykazu stanowisk pracy zakładach w zakładach nadzorowanych, przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (k.9 a.e.).

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił S. Z. prawa do emerytury wskazując, że nie udowodnił on 15 lat pracy w warunkach szczególnych, zaś pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury nie były kwestionowane (decyzja k. 33 a.e.).

W toku niniejszego postępowania Sąd ustalił, iż S. Z. w dniu 30 października 1978 roku został zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwa (...) Oddział w C. (następnie (...) S.A. w C.) na stanowisku monter konstrukcji stalowych, na okres próbny do dnia 13 listopada 1978 roku w pełnym wymiarze godzin, a następnie na czas nieokreślony na tożsamych warunkach (umowy o pracę k. 7-8 a.o.). Pracował w brygadzie liczącej od 5 do 8 monterów. Zajmował się montażem stalowych konstrukcji i urządzeń przemysłowych na wysokości powyżej 3 metrów. Elementy stalowe montowanych konstrukcji były podawane monterom za pomocą dźwigu. Mianowicie jeden z pracowników przyczepiał do niego te elementy, a dźwig podnosił je do góry. Czynności przy dźwigu wykonywał jeden z członków brygady, którzy zmieniali się przy wykonywaniu tych czynności. Wnioskodawca czynności pracownicze wykonywał w pasach zabezpieczających, kasku, butach z noskami, ubraniu drelichowym. Pracował m.in. przy montażu hali w Fabryce (...), przy montażu stalowej konstrukcji podtrzymującej elewację w kopalni (...) w Ł., przy budowie budynku Odlewni (...) w Ł.. Z kolei w Fabryce (...) w Ł., wzmocniał konstrukcję stalową po wybuchu, a K. montował komin metalowy. Wszystkie te czynności wykonywał na wysokości powyżej 3 metrów (skierowanie k.2 a.o., zeznania wnioskodawcy k.13v-14, 38-38v a.s., zeznania świadków: R. K. k. 37-37v a.s., H. Ż. k.37v-38 a.s.).

Od dnia 26 marca 1982 roku do dnia 30 czerwca 1982 roku przebywał na budowie eksportowej w RFN (umowa o pracę k.24 a.o., aneks do umowy o pracę za granicą k. 27 a.o.). Następnie w okresach od 28 kwietnia 1986 roku do 27 kwietnia 1987 roku i od 14 października 1987 roku do 21 listopada 1987 roku przebywał na budowie eksportowej w ZSRR (umowa o pracę k. 46 a.o., umowa o pracę k. 54 a.o., aneks k. 57 a.o.). Z kolei od 19 kwietnia 1990 roku do 31 maja 1990 roku, od 21 listopada 1990 roku do 28 lutego 1992 roku, od 6 października 1994 roku do 23 grudnia 1994 roku przebywał ponownie na budowach eksportowych w RFN (umowa o pracę k. 60 a.o., umowa o pracę k. 70 a.o., umowa o pracę k. 84 a.s., aneksy do umowy o pracę za granicą k.90-95 a.o.). Na wszystkie powyższe tereny budów został delegowany przez macierzystego pracodawcę. Wykonywał wówczas czynności na stanowisku monter

konstrukcji metalowych na wysokości, tożsame jak podczas pracy w Polsce. W okresach od 28 listopada 1995 roku do 26 marca 1996 roku, od 27 marca 1996 roku do 8 kwietnia 1996 roku, od 1 marca 2002 roku do 31 grudnia 2002 roku przebywał na urloпах bezpłatnych. Pracę na powyższym stanowisku wykonywał do 2000 roku, kiedy został majstrem, wówczas nadzorował pracowników, zarządzając brygadami pracującymi na wysokości. Stosunek pracy z wnioskodawcą rozwiązany został w dniu 31 marca 2003 roku (zeznania świadka H. Ż. k.37v-38 a.s., zeznania wnioskodawcy k.38, świadectwo pracy k. 11 a.e.).

Zeznania wnioskodawcy co do okoliczności faktycznych, w tym organizacji zakładu pracy i zajmowanych stanowisk i rodzaju obowiązków pracowniczych w spornym okresie zatrudnienia w (...) Oddział w C. Sąd uznał za wiarygodne. Są one bowiem wewnętrznie spójne, logiczne i znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadków H. Ż. i R. K..

Wymienieni wyżej świadkowie w sposób spójny przedstawili istotne dla sprawy okoliczności, takie jak zakres codziennych prac wnioskodawcy, wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu podczas zatrudnienia na stanowisku monter konstrukcji stalowych, który swoje obowiązki wykonywał na wysokości.

Relacje świadków w pełni przekonują, jeżeli zważy się na fakt, iż wspólnie z wnioskodawcą pracowali w tym samym zakładzie pracy na analogicznych stanowiskach, jak wnioskodawca. Świadkowie z racji swoich obowiązków pracowniczych znali organizację zakładu pracy i specyfikę czynności wykonywanych na stanowisku wnioskodawcy. Świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy, niezainteresowanymi wynikiem postępowania, nie mieli żadnego powodu, aby składać zeznania w sposób niezgodny z rzeczywistym obrazem. Co istotne świadek H. Ż. pracował z wnioskodawcą również na budowach eksportowych i potwierdził, że wnioskodawca w czasie pracy za granicą również wykonywał obowiązki monter konstrukcji stalowych na wysokości.

W aktach osobowych znajdują się angaże wskazujące, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku monter konstrukcji stalowych. W ocenie Sądu obrazują one jedynie formalne przyporządkowanie wnioskodawcy w strukturze zakładu pracy, zaś w rzeczywistości przez cały czas zatrudniony był przy pracach polegających na montażu konstrukcji stalowych na wysokości.

Wskazać należy, że świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione przez (...) S.A. w C.., w którym wskazano, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowisku „montera konstrukcji stalowych” zostało wystawione nierzetelnie, albowiem nie powołano w nim przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, ze wskazaniem rodzaju wykonywanej pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji, a stanowisko w nim wskazane nie jest zgodne z nazwą wymienioną w wykazie aktu resortowego tj. załączniku nr 1 do zarządzenia 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku. Jednak wadliwe wystawienie takiego świadectwa nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Świadectwo pracy w szczególnych warunkach nie jest bowiem wyłącznym dowodem służącym do wykazania charakteru świadczonej pracy. A co za tym idzie jego brak nie wyklucza ustalenia, że świadczona praca była pracą w szczególnych warunkach. Wskazać również należy, iż wydanie świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, zawierających braki formalne lub brak takiego świadectwa nie ma decydującego znaczenia przy ocenie charakteru pracy. Nie stanowi ono dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno, co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2004 roku, III UK 31/04 OSNP 2005/1/13). Należy zauważyć, iż w przeciwieństwie do postępowania przed organem rentowym, Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia faktów przed organami rentowymi. Zasadniczym celem postępowania przed Sądem jest bowiem rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c., który stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się

przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Odwołanie S. Z. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Prawo do wcześniejszej emerytury dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z uwagi na datę urodzenia wnioskodawcy, regulują przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748, tekst jednolity) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43, ze zmianami). Prawo do emerytury nabywają ubezpieczeni po osiągnięciu wieku przewidzianego m. in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnili enumeratywnie określone przesłanki:

- posiadają okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn,
- legitymują się okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art. 27.

Natomiast, w myśl art. 184 ust. 2 emerytura, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz A prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, stanowiący załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wymienia w Dziale V, w poz.5 „prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości”. Prace te są również wymienione w przepisach resortowych – w wykazie A, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB z dnia 6 grudnia 1983 r.), w dziale V w poz. 5 „Prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości”, a w pkt 1 wskazano stanowisko „monter urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości,

Zgromadzony w postępowaniu materiał dowodowy uzasadnia uznanie, iż S. Z. wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości na stanowisku monter urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości ponad 15 lat, tj. w okresie od 30 października 1978 roku do 31 grudnia 1998 roku (w tym na budowach eksportowych). Biorąc zaś pod uwagę wniosek S. Z. o zaliczenie do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia wymienionych w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych, tj. od 30 października 1978 roku do 7 stycznia 1993 roku i od 10 października 1994 roku do 31 grudnia 1995 roku (po odliczeniu urlopu bezpłatnego od 28 listopada do 31 grudnia 1995 roku) należy zauważyć, że przepracował w warunkach szczególnych łącznie 15 lat, 3 miesiące i 28 dni.

Reasumując, wnioskodawca spełnił przesłanki z art. 184 ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to jest:

- 1) ukończył 60 lat w dniu(...) roku
- 2) udowodnił 25 lat zatrudnienia, w tym ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze,
- 3) nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego(część II punkt 2 wniosku z dnia 20 lipca 2015 roku k. 2 a.e.).

Sąd Okręgowy, kierując się powyższymi wskazaniem, zmienił zatem zaskarżoną decyzję ustalając wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia(...) roku to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013, poz. 461 ze zm.)

Mając powyższe na uwadze w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.